

Ulus Mühendislik Çevre Danışmanlık Eğitim İş Sağlığı ve Güvenliği
LTD.ŞTİ.

SIFIR ATIK EL KİTAPÇIĞI

Birlikte daha temiz... ■

HAZIRLAYAN
RAHŞAN BUKNİ ULUS
AHMET YILDIZ

Bu kitapçık 12.07.2019 tarihli "Sıfır Atık Yönetmeliği" kapsamında Sıfır atık uygulamasını kurmak isteyen kişileri bilgilendirmek amacıyla Ulus Mühendislik Çevre Danışmanlık Eğitim İş Sağlığı ve Güvenliği LTD.ŞTİ. tarafından hazırlanmıştır.

Ocak 2020

Ulus Mühendislik Çevre Danışmanlık Eğitim İş Sağ. Ve Güv. Ltd. Şti.
Cevizli Mah. Tugay Yolu Füsun Sok. Şen yuva Apt. No:3 D:2 34846 Maltepe/
İSTANBUL
Telefon 0 (216) 305 62 32
Faks 0 (216) 305 62 33
info@uluscevre.com.tr

Her hakkı Ulus Mühendislik Çevre Danışmanlık Eğitim İş Sağlığı ve Güvenliği LTD.ŞTİ. 'e aittir.
İzinsiz çoğaltılamaz, kopyalanamaz.

Önsöz

Dünyaya paralel olarak ülkemizde de nüfus ve yaşam standartları artarken tüketimde de büyük bir artış yaşanmaktadır. Bu durum doğal kaynakların hızla tükenmesine ve çevre kirliliğine neden olmaktadır. Kalkınmanın sürdürülebilmesi için hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile çevrenin korunması zorunluluk olmuştur.

Hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi; İsrafın önlenmesi, kaynakların daha verimli kullanılması, artık oluşum sebeplerinin gözden geçirilerek atık oluşumunun engellenmesi veya minimize edilmesi, atık oluşması durumunda ise kaynağında ayrı toplanması ve geri kazanımın sağlanmasını kapsayan atık yönetimi felsefesini Sıfır Atık Yönetmeliği benimsemiştir. Sıfır Atık Yönetmeliği'nin, iyi anlaşılması, etkin bir şekilde uygulanabilmesi ve ilgili taraflara katkı sağlaması amacıyla "Birlikte Daha Temiz..." sloganını ilke edinmiş, Ulus Mühendislik Çevre Danışmanlık Eğitim İş Sağlığı ve Güvenliği Ltd. Şti. tarafından bu kitapçık hazırlanmıştır.

Benzersiz, muhteşem dünyamıza ve ülkemize katkı sağlaması dileğiyle.

**RAHŞAN BUKNİ ULUS
GENEL MÜDÜR**

İçindekiler

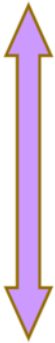
1.Sıfır Atık Nedir?	6
2.Kazançlar.....	9
3.Sıfır Atık Kurulumu.....	11
3.1.Odak Noktası – Çalışma Ekibi.....	11
3.2.Planlama yapılması.....	12
3.2.1.Mevcut Durum Tespiti	12
3.2.2. İhtiyaç Analizi	12
3.3. Eğitim/Bilinçlendirme.....	13
3.4. İzleme, Kayıt Tutulması ve İyileştirme Faaliyetleri ...	14
3.5. Uygulama	15
3.5.1. Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri.....	15
3.6. Sıfır Atık Sistemine Faaliyet Girişi Yapılması	19
3.7.Belgelendirme	24
Kaynakça	25

Sıfır Atık Nedir?

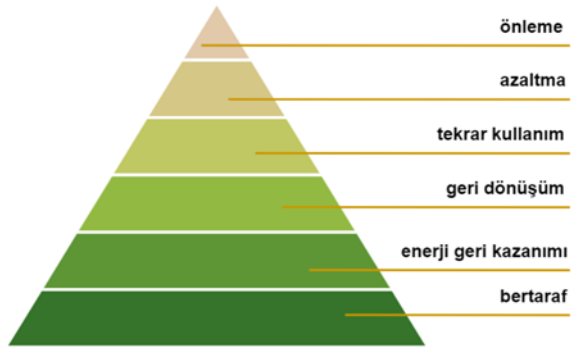
Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde atık oluşumunun önlenmesi/azaltılması, yeniden kullanıma öncelik verilmesi, oluşan atıkların ise kaynağında ayrı biriktirilerek toplanması ve geri dönüşüm ve/veya geri kazanımının sağlanarak bertarafa gönderilecek atık miktarının azaltılması suretiyle çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen bir yaklaşımdır.

ATIK YÖNETİMİ HİYERARŞİSİ

En öncelikli seçenek

En son seçenek

Neden Sıfır Atık?

Doğal kaynaklar, küresel ekonominin işleyişini ve yaşam kalitesini desteklemektedir. Bu kaynaklar yakıtlar, mineraller ve metaller gibi ham maddeler ile birlikte gıda, toprak, su, hava, biyokütle ve ekosistemleri de içermektedir. İyi işleyen bir ekonomi, doğal kaynakların ve ham maddelerin kesintisiz akışına bağlıdır.

Kaynakların sürdürülebilir ve verimli bir şekilde yönetimi, günümüzde kaçınılmaz bir gereklilik durumundadır. 1900 yılına göre bugün,

- ◆ Kişi başına enerji tüketimi 3 katına,
- ◆ Ham madde kullanımı 2 katına,
- ◆ Dünya nüfusu ise 5 katına çıkmıştır.

Neden Sıfır Atık?

Sanayi devrimine bağılı olarak ortaya çıkan teknolojik yenilikler ile birlikte artan nüfus ve ŐehirleŐme, yaşam standartlarının ve tüketim alıŐkanlıklarının farklılaŐmasına yol açar; sonuçta da geçmiŐe nazaran daha çok atığın oluŐmasına neden olur. Bu durum aynı zamanda, baŐta doğal kaynakların tükenmesi ve iklim deėiŐikliėi gibi hususlar olmak üzere tüm canlıları tehdit edecek boyutlara varan hava, su ve toprak kirliliğine neden olur.

Sürdürülebilir kalkınma ilkeleri çerçevesinde atıklarımızı kontrol altına almak, gelecek nesillere temiz, geliŐmiŐ bir Türkiye ve yaŐanabilir bir dünya bırakmak için sıfır atık prensibi hedef alınmalı ve entegre bir yaklaŐımla atıkların yönetimi sağlanmalıdır.

Kazançlar

Temiz ortam kaynaklı olarak performansın ve verimliliğin artırılması

İsrafın önüne geçildiğinden maliyetlerin azaltılması

Tasarruf ve ekonomik kazanç sağlanması

"Duyarlı tüketici" duygusuna sahip olunmasının sağlanması

Çevresel risklerin azaltılmasının sağlanması

1 ton atık kâğıdın geri kazanımı ile

- 17 ağacın kesilmesi önlenir,
- 12400 m³ kadar sera gazı engellenir,
- 2,4 m³ atık depolama alanından tasarruf sağlanır.

Yeni üretime kıyasla metal ve plastik geri kazanımı ile %95 enerji tasarrufu sağlanabilir.

Geri dönüştürülen her 1 ton cam için yaklaşık 100 litre petrolden tasarruf edilebilir.

Atık camlar tekrar cam ürünlerine; plastikler elyaf ve dolgu malzemesi gibi birçok malzemeye, atık metaller ise tekrar metal ürünlerine dönüşebilir.

Organik atıklardan elde edilebilecek kompost ile topraklarımız daha verimli hale gelir.

Sıfır Atık Sistem Kurulumu

1 .Odak Noktası – Çalışma Ekibi

Sıfır atık yönetim sisteminin kurulumundan uygulanmasına ve izlenmesine kadar olan süreci takip edecek sorumlu kişi veya kişiler ile çalışma ekipleri oluşturulur.

Sorumlu olacak 1 asil, 1 yedek olmak üzere en az 2 kişi belirlenir.

2. Planlama Yapılması

2.1 . Mevcut Durum Tespiti

Tüm atıkların kaynağı, türü, miktarı, atık biriktirme, toplama ve taşıma yöntemleri, geçici depolama alanları, atıkların teslim edildiği yerlere ilişkin mevcut durum tespiti yapılır.

2.2. İhtiyaç Analizi

Ayrı biriktirilecek atıklar için biriktirme ekipmanları ve geçici depolama alanı ihtiyaçları belirlenir.

3. Eğitim/Bilinçlendirme

Faaliyetleri ve Uygulamaya Geçilmesi: Farkındalığı arttırmak için eğitim/bilinçlendirme faaliyetleri yapılır ve sistem uygulanmaya başlanır.

Hedef kitlelere yönelik uygulamalı eğitim ve bilgilendirme yapılır. Hedef kitle olarak odak noktaları, bakım onarım sorumluları, temizlik görevlileri, geçici depolama alanı sorumluları ve tüm çalışanlar esas alınır.

4. İzleme, Kayıt Tutulması ve İyileştirme Faaliyetleri

Düzenli aralıklarla uygulamanın gerçekleştirilmesine ilişkin izleme çalışmaları yürütülür. Aksayan hususlar için önlemler alınır, gerekmesi halinde güncelleme yapılır. Ayrı biriktirilen atık miktarları, elde edilen kazanımlar gibi uygulamaya ilişkin çıktılar kayıt altında tutulur.

5.Uygulama

5.1 . Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri

Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında; evlerden ya da içerik veya yapısal olarak benzer olan ticari, endüstriyel işletmeler ile kurumlardan kaynaklanan tehlikesiz nitelikteki geri kazanılabilir kağıt, cam, metal, plastik atıklar diğer atıklardan farklı biriktirme ekipmanında biriktirilir ve ayrı olarak toplanır. **Kağıt, cam, metal ve plastik atıklar tek bir ekipman içerisinde biriktirilebileceği gibi malzeme cinslerine göre ayrı biriktirme de yapılabilir.**

Her hakkı Ulus Mühendislik Çevre Danışmanlık Eğitim İş Sağlığı ve Güvenliği LTD.ŞTİ. 'e aittir. İzinsiz çoğaltılamaz, kopyalanamaz.

Atık pil, bitkisel atık yağ, atık elektrikli ve elektronik eşya ile diğer geri kazanılabilir atıklar, atık ilaçlar ve büyük hacimli atıklar mahalli idarelerin toplama planına uygun olarak biriktirilerek yetkili idareye teslim edilir veya bu atıklar için oluşturulmuş toplama noktalarına, atık getirme merkezlerine ve/veya atık işleme tesislerine teslim edilir.

Kullanılacak biriktirme ekipmanlarında, ekipmanın rengi veya ekipman üzerindeki etiketlerde;

a) Kağıt, cam, metal, plastik atıkların birlikte biriktirilmesi durumunda mavi, diğer atıklar için koyu gri renk kullanılır.

b) Malzeme türlerine göre ayrı biriktirme yapılması durumunda kağıt atıklar için mavi, plastik atıklar için sarı, cam atıklar için yeşil, metal atıklar için açık gri renk kullanılır.

c) Biyo-bozunur atıkların yoğun oluşum gösterdiği çay ocakları, kafeterya, yemek hazırlama veya yemek servisinin yapıldığı ve benzeri yerlerde, bu atıkların ayrı biriktirilmesi halinde kahverengi renk kullanılır.

ç) Atık ilaçların toplanması için kullanılacak biriktirme ekipmanları; paslanmaz metal veya yüksek yoğunluklu plastik malzemeden yapılmış, kapaklı, kapakları kilitlenir, yükleme-boşaltma esnasında torbaların hasar görmesine veya delinmesine yol açabilecek keskin kenarları olmayan, yüklenmesi kolay, içerisine atık atıldıktan sonra tekrar alınmasına imkân vermeyecek şekilde teşkil edilir ve üzerinde "Atık İlaç" ibaresi bulunur.

Ayrı ayrı toplanan atıklar, geçici depolama alanında depolanır. Geçici depolama alanına gelen ve çıkan tüm atıkların kayıtları tutulur.

Değerlendirilebilir atıklar çevre lisanslı geri kazanım tesislerine, değerlendirilemeyen atıklar ise çevre lisanslı bertaraf tesislerine gönderilir.

Malzeme türlerine göre ayrı biriktirme yapılması durumunda renk çizelgesi

6. SIFIR ATIK SİSTEMİNE FAALİYET GİRİŞİ YAPILMASI

Toplanan tüm atıklara ilişkin veriler ile bu atıkların teslim edildiği yerlere ilişkin bilgileri Ocak ve Temmuz ayları olmak üzere yılda iki kez sıfır atık bilgi sistemi üzerinden yükümlüdür.

1. Sıfır Atık Sistemine tesis geçiş yaptıktan sonra sisteme devamlı olarak girilmesi gereken verilerin girilmesi için Faaliyet / Yeni Faaliyet sekmesi seçilir.

Faaliyet

- Yeni Faaliyet
- Faaliyet Sorgulama
- Harcama Kalemi

Yeni Faaliyet

Faaliyet Üst Bilgisi

Kurum Adı: T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ BEYOĞLU GÖZ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ- TEPEBAŞI SEMT POLİKLİNİĞİ

İşlem Tarihi: İşlem Tarihi

Kurum Türü: Sağlık Kuruluşu

Faaliyet Türleri: Eğitim

Açıklama: Açıklama giriniz.
Giriş yapılacak faaliyet ile ilgili kısa açıklama

Sisteme girişin yapıldığı tarih

Veri Girişi yapılacak faaliyet konusu

Faaliyet Detay Bilgisi

Eğitim

İçerik: Eğitim içeriğini yazınız.

Eğitim Tarihi: Eğitim Tarihi

Hedef Kitle: Temizlik Görevlisi, Personel, Öğrenci, Vatandaş

Katılımcı Sayısı: 0

Katılımcı sayısı

Eğitimin verildiği grup

Hesapla ve Kaydet Temizle

İşlem Tarihi: İşlem Tarihi

Faaliyet Türleri: Eğitim, Geçici Atık Depolama Alanı, Kompost, Toplanan Atık, Yerleştirilen Ekipman, 3. Sınıf Atık Getirme Merkezi

Eğitim

İçerik: Eğitim içeriğini yazınız.

Eğitim Tarihi: Eğitim Tarihi

Hedef Kitle: Temizlik Görevlisi, Personel, Öğrenci, Vatandaş

Katılımcı Sayısı: 0

Yeni Faaliyet

Faaliyet Üst Bilgisi

Kurum Adı: T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ BEYOĞLU GÖZ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTANESİ-TEPEBAŞI SEMT POLİKLİNİĞİ

Kurum Türü: Sağlık Kuruluşu

Açıklama: Açıklama giriniz.

İşlem Tarihi: İşlem Tarihi

Faaliyet Türleri: Eğitim, Geçici Atık Depolama Alanı, Kompost, Toplanan Atık, Yerleştirilen Ekipman

Faaliyet Detay Bilgisi

Yerleştirilen Ekipman

Ekipman Türü: Seçiniz

Miktar (adet): Miktar yazınız.

Ekipman türü ve adeti belirttikten sonra Ekle butonu ile eklenir

Ekipman Türü	Miktar	Detaylar	SİL
Yerleştirilen ekipman bulunmuyor.			

Son adım olarak HESAPLA VE KAYDET BUTONU SEÇİLİR

Hesapla ve Kaydet Temizle

İşlem Tarihi İşlem Tarihi

Faaliyet Türleri Eğitim, Geçici Atık Depolama Alanı, Kompost, Toplanan Atık, Yerleştirilen Ekipman, 3. Sınıf Atık Getirme Merkezi

Yerleştirilen Ekipman

Ekipman Türü: Seçiniz

Miktar (adet): 0

Ekle

Ekipman Türü	Miktar	Detaylar	Düzenle	SİL
Kumbara	1	-	-	

Hesapla ve Kaydet Temizle

Faaliyet Üst Bilgisi

Kurum Adı: T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ BEYOĞLU GÖZ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA HASTAHANESİ- TEPEBAŞI SEMT POLİKLİNİĞİ

Kurum Türü: Sağlık Kuruluşu

Açıklama: Açıklama giriniz.

İşlem Tarihi: İşlem Tarihi

Faaliyet Türleri: *çoklu seçim (Ctrl +)

- Eğitim
- Geçici Atık Depolama Alanı
- Kompost
- Toplanan Atık**
- Yerleştirilen Ekipman

ATIK TESLİMİ YAPILDIKTAN SONRA TOPLANAN ATIK SEÇİMİ YAPILIP SİSTEME GİRİŞİ SAĞLANMALIDIR

Faaliyet Detay Bilgisi

Toplanan Atıklar

Tarih: Tarih

Atık Türü: Seçiniz

Miktar: Miktar yazınız.

Lisanslı Tesis Teslim Tarihi: Teslim Tarihi

Teslim Belgesi: Dosya Seç | Dosya seçilmedi

Atık türü, miktarı, teslim tarihi ve teslimine ilişkin belge sisteme yükledikten sonra **EKLE** butonu ile eklendikten sonra **HESAPLA VE KAYDET** butonu ile kayıt tamamlanır.

Ekle

Tarih	Atık Türü	Miktar	Belge Teslim Tarihi	İndir	Düzenle	Sil
⚠ Toplanan atık bulunmuyor.						

Hesapla ve Kaydet Temizle

İşlem Tarihi: İşlem Tarihi

Faaliyet Türleri: *çoklu seçim (Ctrl +)

- Eğitim
- Geçici Atık Depolama Alanı
- Kompost
- Toplanan Atık**
- Yerleştirilen Ekipman
- 3. Sınıf Atık Getirme Merkezi

Toplanan Atıklar

Tarih: 07.02.2020

Atık Türü: Atık Akümülatörler (16 06 01)

Miktar (kg): 5

Lisanslı Tesis Teslim Tarihi: 07.02.2020

Teslim Belgesi: Dosya Seç | Dosya ...lmedi

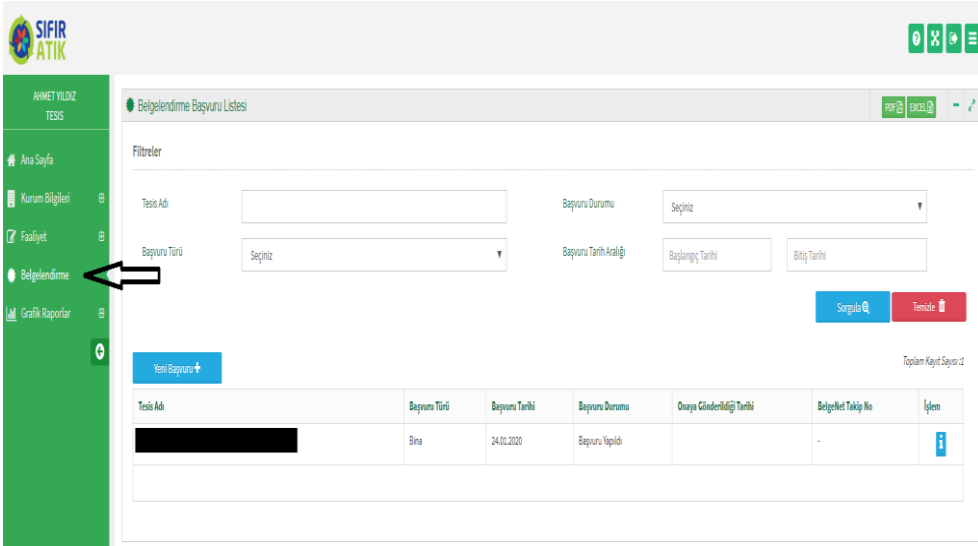
Ekle

Tarih	Atık Türü	Miktar	Belge Teslim Tarihi	İndir	Düzenle	Sil
⚠ Toplanan atık bulunmuyor.						

Her hakkı Ulus Mühendislik Çevre Danışmanlık Eğitim İş Sağlığı ve Güvenliği LTD.ŞTİ. 'e aittir. İzinsiz çoğaltılamaz, kopyalanamaz.

7.Belgelendirme

Sıfır atık yönetim sistemini kurmakla yükümlü EK-1 listedeki yerler, 17'nci maddede tanımlanan süreç doğrultusunda temel seviyede sıfır atık belgesi almak zorundadır. Diğer yerler ise talep etmeleri halinde temel seviyede belge almak için müracaatta bulunabilir.

The screenshot displays the 'SIFIR ATIK' web application interface. The sidebar on the left contains navigation options: 'Ara Sayfa', 'Kurum Bilgileri', 'Faaliyet', 'Belgelendirme' (highlighted with a black arrow), and 'Grafik Raporlar'. The main content area is titled 'Belgelendirme Başvuru Listesi' and includes a 'Filtreler' (Filters) section with the following fields:

- Tesis Adı:
- Başvuru Durumu:
- Başvuru Türü:
- Başvuru Tarih Aralığı: -

Below the filters, there are buttons for 'Sorgula' (Search) and 'Temide' (Delete). A 'Yeni Başvuru +' (New Application) button is also present. The table below shows the following record:

Tesis Adı	Başvuru Türü	Başvuru Tarihi	Başvuru Durumu	Onaya Gönderildiği Tarih	Belgelendirme Takip No	İşlem
[Redacted]	Bina	24.01.2020	Başvuru Yapıldı		-	

Kaynakça

1. 12.07.2019 Sıfır Atık Yönetmeliği
2. <https://webdosya.csb.gov.tr/db/sifiratik/icerikler/k-tapc-k-2017-1-20180129130757.pdf>

Ulus Mühendislik Çevre Danışmanlık Eğitim
İş Sağ. Ve Güv. Ltd. Şti.